

Kommentar til innspill fra Fiskeri- og Kystdepartementet (FKD).

Kommentar fra Nussir ASA til Fiskeri- og kystdepartementets (FKD) innspill til reguleringsplanen levert til Miljøverndepartementet (MD) 3. mai 2013.

Kvalsund 18.juni 2013.

1 Sammendrag

Fiskeri- og Kystdepartementet (heretter FKD) påpeker med henvisning til høringsuttalelsen fra Havforskningsinstituttet (heretter HI) til Klima- og Forurensningsdirektoratet (heretter KLIF) av 6.mars 2012 i sitt innspill til Miljøverndepartementet (heretter MD) at de anser det for å være nødvendig med ytterligere undersøkelser av to forhold vedrørende sjødeponering i Repparfjorden.

Nussir ASA er uenig i innspillet konklusjon og overrasket over FKD sin tidvis manglende bruk av tilgjengelig faktaunderlag og dokumenter tilknyttet saken, og ønsker derfor gjennom dette brevet å belyse hva som nå foreligger av dokumentert beslutningsunderlag. Det har hele tiden vært vårt ønske at reguleringsplanen og tillatelsene skal baseres på et best mulig kunnskapsgrunnlag og på prosesser der alle berørte kan delta og påvirke til etablering av akseptable løsninger.

Det er også viktig å presisere at det er reguleringsplanen som nå er under behandling, og ikke utslippstillatelsen. HI ga sine kommentarer til reguleringsplanen 15.sept 2011 og til utslippstillatelsen 6.mars 2012. Vi har tiltro til at MD vil holde disse sakene tilstrekkelig adskilt i sin videre behandling.

FKD trekker frem to forhold de ønsker å få ytterligere undersøkt. «*Det ene gjelder mulighetene for spredning av finpartikler og det andre gjelder forholdene med hensyn på kobberinnholdet og andre utlekkede tungmetaller i vannlaget rett over bunnen*».

Når det gjelder spredningen av partikler fra utslippet, baserer FKD sin vurdering på klare faktafeil. Disse er kommentert i de påfølgende avsnitt. Det av avgjørende betydning å få slått fast at det kun foreligger én utredning til behandling. Denne utredningen er framkommet som følge av at Nussir ASA i henhold til Plan- og Bygningsloven (heretter PBL) har lagt opp en bredt forankret prosess, gjennom de forskjellige faser med fastsettelse av planprogram, grunnlagsundersøkelser og konsekvensutredninger. Utredningen er gjort med den beste tilgjengelige modelleringsteknologi i verdensmarkedet (simuleringsverktøyet GEMSS[®], Generalized Environmental Modeling System for Surfacewaters – ERM Inc. Nord-Amerika) på modellering av partikkelspredningen og med bruk av de mest erfarne kompetansemiljøer for denne type problemstillinger. Det er forutsatt bruk av den beste tilgjengelige teknologi for selve deponeringen. Den er i hovedsak basert på systemet som benyttes på Hustadmarmor AS, som anses som en ledende bedrift på sjødeponering.

Det foreligger ikke en tilsvarende simulering fra HI på partikkelspredning, og det er også viktig å påpeke at HI ikke utgjør et kompetansemiljø på partikkelspredning av avgang i sjø fra mineralvirksomhet. Derimot er HI utvilsomt et betydningsfullt kompetansemiljø på det marine miljø og effekter på dette, havstrømninger, og marine ressurser. Nussir ASA ber derfor MD benytte det foreliggende faktaunderlag i KU for sin vurdering av partikkelspredning, og at man ikke underminerer PBL i forhold til forutsigbar saksbehandlingsprosedyre.

Når det gjelder det andre punktet vedrørende metallutlekking, er det med noe skuffelse vi registrerer at FKD viderefremidler et upresist bilde av de faktiske forholdene på tross av at det foreligger betydelig kunnskap på dette i dokumenter som har vært tilgjengelige for alle parter i lang tid. Nussir ASA slipper ikke ut metaller i sin avgang. Det som slippes ut er mineraler. Det som er av betydning for miljøet er hvilke mengder metall som kan løses ut fra mineralene og dermed bli tilgjengelig for miljøet og for næringskjeden. Det er uheldig at FKD her bidrar til å opprettholde ubegrunnede skremmebilder som ikke er basert i saklig dokumentasjon. Simuleringer av utlekking viser at det vil lekke ut helt marginale mengder kobber og knapt målbare mengder av andre tungmetaller fra avgangen i deponiet. Dette forholdet er grundig undersøkt og dokumentert.

Det er med andre ord ikke grunnlag for å hevde behov for ytterligere undersøkelser av partikkelspredning og metallutlekking, og det er nå i tråd med god og forutsigbar forvaltning å ta en beslutning på det foreliggende saksunderlaget.

For å imøtekomme HI, FKD, KLIF, fiskeriinteresser og andre interessenter, har Nussir ASA foreslått at det benyttes tilsvarende rammeverk omkring en utslippstillatelse som Hustadmarmor AS i har benyttet de 10 siste årene med bruk av akseptkriterier og ressursgruppe. Gjennom akseptkriteriene vil alle interessenter kunne få trygghet for at de forutsetninger som legges til grunn i saksbehandlingen følges opp i driften av anlegget. Eksempelvis vil det kunne sette kriterier for hva som er akseptabel partikkelspredning (noe Hustadmarmor AS har gjort med stor suksess). Det kan da fokuseres på hva som anses som akseptabel spredning, framfor å bruke unødige ressurser på å videreføre en tilsynelatende endeløs uenighet omkring det foreliggende saksunderlaget. Nussir ASA har sammen med relevante interessenter tatt til ordet for at det nå fokuseres på hvordan partene kan komme fram til et framtidig rammeverk med akseptkriterier, overvåkning og ressursgruppe ledet av en nøytral part. Dette var bl.a. tema på dialogseminaret med fiskeriorganisasjonene i Trondheim 30-31.mai i år.

2 Gjennomgang av innspillet

2.1 Oppbygging

Innspillet fra FKD inneholder 4 kapitler som følger:

- «Innledning» - (kommentert over).
- «Utslipp til sjø av gruveavgang og spredning av fine partikler»
- «Forholdene nær bunnen av deponiet»
- «Konklusjon»

Nussir ASA velger å gå fortløpende gjennom alle forhold i temaene etter som de opptrer i dokumentet fra FKD. Nussirs svar vil være i *kursiv*.

3 Nussir ASAs svar

3.1 Del I – Innledning

Besvart ovenfor

3.2 Del II - Utslipp til sjø av gruveavgang og spredning av fine partikler

3.2.1 Avsnitt 5 «Sedimenteringsegenskapene ...»

FKD sier i avsnitt 5 at «så vidt vi forstår er ikke plasseringen av et eventuelt utslipp for sjødeponi bestemt». Videre viser FKD til at utslippsdypet vil være på ca 30 meter og videre at det dypeste punktet i utslippsområdet vil være på 90 meter, altså en differanse på 60 meter mellom utslippspunkt og fjordbunn.

Dette er feil. Nussir ASA har i reguleringsplanen søkt om å deponere innenfor et avgrenset område. Reguleringsplankartet viser ikke noe utslippspunkt, noe som heller ikke vil være naturlig. Dette pga. (sitat fra hoveddokument i konsekvensutredningen s. 91):

"Hvis deponiet bygger seg opp til utslippsnivået kan selve utslippsstrålen bli påvirket slik at blir behov for å flytte utløpet etter noen år. Det kan også være behov for å flytte utløpet for å unngå store hauger".

*Innenfor det regulerte området vil selve utslippsrøret flyttes etter hvert som arealer fylles opp til en gitt kotehøyde. Plankartet viser et bestemmelsesområde for avgangsområde i sjø, dvs. at avgangsledning skal ligge innenfor dette området. Dette avgrenses opp mot bestemmelsesområdet for sjødeponi, nærmere bestemt det området som viser beregnet nærsone sjødeponi. Bestemmelsene (pkt. 6.4 og 6.5, s 173) viser at innenfor området tillates deponering av gruveavgang etter tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Videre framkommer det av bestemmelsene at både avgangsledning og utslippspunkt tillates flyttet innenfor området iht. godkjenning av forurensningsmyndigheten (se planbestemmelsene). **Utslippsrøret vil til enhver tid anbringes nærmest mulig bunnen for å minimere partikkelspredning**, men ikke så nær at det oppstår risiko for tettkjøring av røret. Dette er standard fremgangsmåte for alle moderne sjødeponier i Norge i dag. Utslippsrøret vil altså ikke bli plassert 60 meter over bunnen på det dypeste punktet utenfor Markopnes. Det vil heller ikke bli plassert nede i det dypeste punktet, men på et optimalt dyp noen få meter over bunnen i en helning som leder ned mot dypeste punkt i deponiområdet. Ved bruk av akseptkriterier slik Nussir ASA foreslår, vil bedriften til enhver tid ha et entydig incitament til å optimalisere plasseringen av røret for minimal partikkelspredning.*

Reguleringsplanen angir altså ikke noe utslippspunkt, men et område hvor sjødeponering tillates iht. utslippstillatelsen. Avgangsledning er ikke tegnet inn på plankartet. Det som er regulert inn er et bestemmelsesområde som viser område hvor avgangsledning kan legges. Et utslippspunkt er derimot angitt i konsekvensutredningen, da denne danner utgangspunktet for den modelleringen som er gjort. Dette forholdet er altså meget grundig dokumentert i dokumentene som alle parter har hatt tilgang til siden 2011, og vi ber MD hensyn ta dette i sin videre behandling.

3.2.2 Avsnitt 7

I avsnitt 7 nevnes det at NIVA ikke har grunnlag for å si noe om spredning av fine partikler når konsentrasjonen er under 2 mg/l.

2 mg/l tilsvarer 2 ppm eller 2 milliontedeler. Det er ekstremt små mengder og derfor vil det være vanskelig for simuleringsprogrammer å simulere dette. For å sette dette i perspektiv sier verdens helseorganisasjon at 1000 ppm er akseptabelt i drikkevann og under 600 ppm er «godt» drikkevann.

Mengden partikler dette vil kunne omfatte vil utgjøre helt marginal andeler av den totale deponimassen. Igjen vil vi henvise til bruken av akseptkriterier for å oppnå ønsket styring med spredning av partikler.

3.2.3 Avsnitt 8

I avsnitt 8 sier FKD at «vi mener at spredning av fine partikler kan føre til påvirkning langt utenfor deponiområdet».

Nussir ASA kan ikke se at det er henvist til tilstrekkelig dokumentasjon for en slik påstand, og vil be om at dokumentasjon i saksunderlaget benyttes i tillegg til at det er foreslått å benytte akseptkriterier. Det er benyttet beste tilgjengelige teknologi for modellering ved bruk av GEMSS modellen[®] (Generalized Environmental Modeling System for Surfacewaters - ERM, Inc.). Modellpakken har som grunnlag en 3-dimensjonal hydrodynamisk havmodell som brukes for å beregne og simulere blant annet strømforhold, temperatur, saltinnhold og sedimenttransport/partikkeltransport. I tillegg ble det benyttet en egen modul som er spesiallaget for å modellere gruveutslipp av partikler.

FKD knytter bl.a. partikkelspredning til påstanden om en differanse på 60 meter mellom utslippspunkt og fjordbunn. Denne påstanden er feil (se avsnitt 3.2.1).

3.2.4 Avsnitt 8/9

Videre viser FKD til at kritisk stabilitet i deponeringsmassen nås når man kommer ned til 2,5 til 3,3% av den opprinnelige partikkelmengden og at utslippsskyen da blir lettere enn saltvannet.

I avsnitt 9 brukes denne informasjonen som om at 2,5 til 3,3% av den totale døgnvise overskuddsmassen på 5880 tonn, det vil si fra 147 til 194 tonn har mulighet til å bli spredd rundt.

Dette er feil. Her har FKD gjort en gal kobling av faktaunderlag. Lav tetthet oppstår ikke under normal drift, men vil kunne oppstå i meget korte perioder ved oppstart og nedstenging av fortykkeren. Dette berører en forsvinnende liten del av tiden, og det har i praksis vist seg ved Hustadmarmor AS at man heller ikke ved start og stopp har problemer med at massen flyter opp. Dette kunne departementet raskt ha sjekket ut mot et kompetent fagmiljø eller tiltakshaver, og dermed unngått slike feilslutninger. Igjen vil vi peke på bruken av akseptkriterier for å overvåke spredning av partikler.

3.2.5 Avsnitt 10

I avsnitt 10 gjentar FKD det feilaktige argumentet med 60 meters avstand fra utslippspunkt til fjordbunn og setter det sammen med antatt sedimenteringshastighet til partikler mindre enn 10µm, som så gir en sedimenteringstid på flere måneder for store deler av avgangen.

Som beskrevet i 3.2.1 så stemmer ikke argumentet med avstand fra utslippsrør til bunnen. De reelle sedimenteringshastighetene som oppnås ved bruk av flokkuleringsmiddel i avgangen er beskrevet i de kanadiske undersøkelsene. De gir ikke grunnlag for å hevde de sedimenteringshastigheter som FKD beskriver. Dersom FKD sin antagelse var riktig ville ingen vanngjenvinningsanlegg i mineralindustrien

fungere overhodet, noe som enkelt kan avkrefte ved å besiktige en rekke velfungerende slike anlegg rundt om i landet. Igjen vil vi henwise til bruk av akseptkriterier for å berolige FKD og andre interessenter.

3.2.6 Avsnitt 11

FKD viser til NTNU rapport med opplisting av kjemiske elementer og at det finnes kvikksølv og kadmium.

Det må nok en gang presiseres at disse elementene ikke foreligger i sin elementære tilstand, men bundet i diverse mineraler som ikke har de samme egenskaper som de rene metallene har. Dette kan for illustrasjonens skyld sammenlignes med at rent klor er giftig, mens man fint kan spise vanlig salt som inneholder halvparten klor og natrium. Det er den eventuelle utlekkingen av metaller som er viktig for miljøet, noe også HI presiserer i sin høringsuttalelse.

Mengden av tungmetaller bundet i mineraler i Nussir og Ulveryggen forekomstene er blant de laveste i verden, og produktet fra produksjonen er derfor svært ettertraktet av de smelteverkene som ligger i front i verden på ren produksjon og lave utslipp fra smelting og raffinering av kobber metall.

Dette punktet ble behørig tatt opp i Nussir sitt tilsvare datert 8. august 2012 til de høringsuttalelsene fra bl.a. HI som FKD viser til innledningsvis (Tilsvaret; Kapittel 6.4.2 svar nummer 1 – side 9):

Nussir ASA mener det er uriktig og villedende å beskrive avgangsmassen som et utslipp av betydelige mengder tungmetaller. Overskuddsmassene består i sin helhet av mineraler og ikke av rene metaller. Det er utlekkingen av metaller fra oppløste mineraler som vil kunne utgjøre en eventuell påvirkning på miljøet. Nussir ASA oppfatter at KLIF sin klassifisering av sedimenters tungmetallinnhold i tilstandsklasser er beregnet for et innhold av biotilgjengelige tungmetaller slik vi først og fremst kjenner dem igjen fra utslipp fra metallurgisk industri (smelteverk) og verftsindustri, og ikke for innhold av metaller som er bundet i mineraler. Denne sammenblandingen av metaller og mineraler som går igjen i svært mange av høringsuttalelsene, og er egnet til å vilde de som ønsker å sette seg inn i fakta i saken. De mange feilaktige avisoverskriftene denne sammenblandingen av begreper har skapt, illustrerer tydelig dette poenget.

Nussir ASA er fornøyd med at HI i sin høringsuttalelse selv tar opp viktigheten i å fokusere på utlekkingspotensialet for metallene, og ikke bare hvor mye metaller som er bundet inne i mineralene.

I samme rapport under svar til Fylkesmannen i Finnmark (kap 6.11.1 svar nummer 2 – side 25):

Nikkel er med i Tabell 15 i KU. Kadmium er som nevnt ikke med i tabellen, men det kan nevnes at i testene hos SGS er det målt svært lave verdier for kadmium på 0,22 mg/kg (bundet inne i mineralene i avgangsmassen), noe som karakteriseres som bakgrunnsnivå. Videre er det knapt målbare verdier for utlekking.

I etterkant er det også levert rapport fra langtidstester av avgangene fra Nussir og Ulveryggen fra NTNU og Kjeøy Research Center. Resultatene ble publisert og distribuert til alle relevante parter tidligere i år (alle rapporter er tilgjengelig på www.nussir.no). Resultatene tilsier at utlekkingen er meget lav og mindre enn tidligere rapportert.

Vi oppfordrer FKD og andre til å referere dette viktige momentet mer balansert i sin videre kontakt med allmenheten, da vi mener at publikum har krav på mest mulig saklig kunnskapsformidling når det gjelder innhold av mineraler med metallinnhold og utlekkingspotensial fra disse.

3.2.7 Avsnitt 12

FKD sier at «slik vi oppfatter forslaget om sjødeponi vil dette kunne medføre spredning av fine partikler over et stort område og dermed kunne påvirke marine organismer langt utenfor det foreslåtte deponiområdet».

Igjen må vi vise til at FKDs oppfattelse av sjødeponiet ikke medfører en riktig beskrivelse av de forventede effekter. Vi viser til svar over:

- *Det vil ikke være 60 meter fra utslippspunkt til fjordbunn, men noen få meter.*
- *Pulpstrømmen vil under drift alltid ha en høy tetthet og dermed legge seg raskt mot fjordbunnen.*
- *Nussir har foreslått innføring av akseptkriterier, blant annet for partikkelspredning. Deponeringen vil da styres etter kriteriene.*
- *Finpartikler vil i stor grad flokkulere og følge den tunge pulpstrømmen ned mot fjordbunnen.*
- *Toksikologisk effekt, som frie elementer av et gitt stoff har, er ikke de samme når disse elementene er bundet i mineraler.*

Vi registrerer at FKD mener at «gjeller på fisk kan klogges» og at «små partikler kan bli spist av dyreplankton og fiskelarver», men vi har vanskelig for å se at dette er vitenskapelig dokumentert.

FKD avrunder kapittelet med å mene at det er «nødvendig med videre vurdering av gruveavgangens spredningspotensial og grad av påvirkning på marine organismer».

Nussir kan ikke se at det fremkommer ny informasjon som ikke allerede er omtalt i «Tilsvaret til høringsuttalelser fra Nussir ASA i forbindelse med utslippssøknad levert KLIF» fra 8. august 2012 (Nussir ASA må her henviser her til et dokument som berører utslippstillatelsen, fordi de aller fleste momentene FKD tar opp er relatert til utslippstillatelsen). Vi kan derfor ikke se godtgjort et reelt behov for videre vurdering. Utslippstillatelsen vil kunne baseres på akseptkriterier som overvåkes av en bredt sammensatt ressursgruppe og som Nussir må forholde seg til. Under gjengitt svar fra nevnte dokument fra Nussir (Kap 6.4.2 svar nummer 2 – side 7):

Nussir forutsetter at utslippssøknaden blir basert på akseptkriterier, der blant annet spredning av finpartikler vil være en sentral parameter. Dermed vil Nussir motiveres til enhver tid å finne den optimale plasseringen av utslippsledningen innenfor det regulerte utslippsområdet med hensyn på å minimere spredningen av finpartikler.

Under gjengitt svar fra KU Marin fisk datert 24.mai 2011 (Kap. 1.2.1 og videre utdypet i kap. 5.2):

Analyser av kornform viser at avgangen ikke vil inneholde nåleformete partikler som kan skade gjeller hos fisk og andre organismer. Den høye vannutskiftningen i området fører også til en fortykning av partikkelkonsentrasjonen i vannsøylen (Christensen et al. 2011b). Generelt viser litteraturen at det trengs høye partikkelnivåer for å forårsake direkte dødelighet, mens påvirkning av vekst og adferd samt subletale skader kan skje med langt lavere partikkelnivåer. I Repparfjorden vil konsentrasjonene av partikler i vannsøylen

sannsynligvis være lavere enn de konsentrasjoner som forventes å påvirke vekst og overlevelse for fisk.

3.3 Del III – Forholdene nær bunnen av deponiet

3.3.1 Avsnitt 13

FKD sier at tildekkingen med avgang vil «ødelegge/nedslamme alt levende på bunnen.» FKD sier videre at det er «uklart» om det er de samme organismene som opprinnelig var der vil komme tilbake. FKD sier videre at erfaring tilsier en rekolonisering av sjøbunnen gitt at den ikke er giftig.

FKD har rett i at alt levende som blir dekket av større mengder avgang vil fordrives eller kveles av sanden. Det er viktig å påpeke at dette til enhver tid bare pågår i et relativt avgrenset område i forhold til det totale deponiområdet, og at deponerte arealer vil begynne å restituere seg selv med en gang deponeringspunktet blir flyttet.

Når det gjelder hvilke organismer som kommer tilbake, så er dette ikke uklart slik FKD hevder men derimot grundig beskrevet i flere rapporter vedrørende bunnlivet i de områdene det ble deponert tilsvarende avgang på 70-tallet.

FKD har rett i at rekolonisering erfaringsmessig tar noe tid, normalt 3-7 år etter endt deponering. Giftigheten av sjøbunnen vil være marginal pga lite utlekking (se svar til 3.2.6 over) og fordi ny sjøbunn (av naturlig sedimentering og nytt bunnliv) vil erstatte deponioverflaten. Dette er også grundig dokumentert i rapportene som beskriver bunnlivet etter deponeringen på 70-tallet. Det er derfor grovt feilaktig å antyde at det kan herske tvil omkring rekolonisering.

3.3.2 Avsnitt 14

FKD viser her til HI sitt høringsutspill til KLIF der HI mener det kan lekke ut store mengder kobber over lang tid. Det vises spesielt til at gruveavgangen inneholder 320 µg kobber per gram avgang og porevannet var akutt giftig for de fleste testorganismer.

Igjen er det klart misvisende å si at avgangen inneholder 320 µg kobber per gram (vi antar at FKD her har ment å skrive kilo), det riktige er at det er per kilo og at dette altså inngår i kobberholdige mineraler som igjen har et dokumentert utlekkingspotensiale.

Vi viser igjen til svar gitt til HI i tilsvaret fra 8. august (Kap 6.4.2 svar nummer 3 og 4 – side 10):

- 3. Korrekt gjengitt, men det må bemerkes at bunnlivet allerede er fordrevet som følge av mengden avgangsmasser som tilføres og at dette ikke er en vedvarende tilstand når deponiet avsluttes.**
- 4. Det stemmer at det kan være et diffusivt grenselag (gradient over bunnen) der konsentrasjonene følger Ficks første lov umiddelbart over overflaten av sedimentene. Dette grenselagets tykkelse er mindre om vannkroppen over utsettes for omrøring, og kan være fra nesten ikke eksisterende i turbulente (omrørte) områder til større tykkelse (millimeter) i stillestående vann. Mange av disse aspektene er inkludert i den omtalte risikoveilederen. Grunnlagsundersøkelsene har vist at det eksisterer sterke strømmer langs bunnen i Repparfjorden, noe som gir omrøring og dermed fortynning av porevannet inn i de dype vannmassene. Det er dermed hovedsakelig de organismene som lever på og i sedimentet, samt de som beiter på disse som vil bli direkte påvirket av de forhøyete**

konsentrasjonene i porevannet. Dette har vi tatt høyde for i vurderingen av økosystemkonsekvensene. Gravende organismer i sedimentene kan øke effektiviteten av utlekkingen av tungmetaller fra deponiet, men ikke den totale mengden over tid.

3.3.3 Avsnitt 15

FKD sier at utlekking av kjemiske elementer er en langsom prosess og at det kan bety negative konsekvenser for Repparfjorden i lang tid.

Dette er en fullstendig udokumentert påstand. Den går i tillegg helt på tvers av alle grunnlagsundersøkelser fra tidligere deponering i Repparfjorden, som ikke viser de påståtte effekter. Nussir ASA anser det som uheldig at et departement formidler en slik ubegrunnet påstand, all den tid foreliggende dokumentasjon har vært tilgjengelig for alle siden 2011. Nussir er av den oppfatning at konsekvensene for Repparfjorden vil være marginale for fjorden som helhet, mens det lokalt vil være fordriving av organismer der deponering til enhver tid pågår. Vi har over vist følgende argumentasjon:

- *Alle rapporter viser liten utlekking fra avgangen.*
- *Det er et begrenset område som til enhver tid er gjenstand for aktiv deponering, dermed er det lite overflate som til enhver tid eksponeres.*
- *Mesteparten av overskuddsmassene vil være forseglet av overliggende masser som igjen vil forsegles av naturlige sedimenter med påfølgende rekolonisering 3 til 7 år etter endt deponering.*

3.4 Del IV – Konklusjon

3.4.1 Avsnitt 16

«FKD mener at det fortsatt er uavklarte spørsmål knyttet til bruk av Repparfjorden som deponiområde for gruveavgang...»

Nussir ønsker å påpeke at det ikke vil være mulig å få eksakte fasit svar på alt man måtte kunne ønske å stille spørsmål om i denne type prosjekter, noe som heller ikke er intensjonen i lovverket som Nussir ASA som tiltakshaver er pålagt å følge. PBL legger ikke opp til at det skal utredes i gjentatte ekstraomganger i år etter år, men at det skal fremskaffes et relevant og tilstrekkelig godt underlag for en endelig beslutning. Nussir mener å ha vist i omfattende konsekvensutredninger, tilleggsutredninger, nye utlekkingstester med videre at det nå foreligger så godt underlag som det er mulig og realistisk å oppdrive før beslutning tas.

Videre sies det at «det er viktig i denne sammenheng å vurdere spesielt den totale årlige utslippsmengden både av enkeltkomponenter og samlet avgang». «For eksempel vil mengden kobber i utslippet være i størrelsesorden 600 tonn i året, mens mengden kvikksølv vil utgjøre 600 kg».

Det er oppsiktsvekkende dersom FKD virkelig mener at Nussir ASA ikke har gått grundig gjennom utslippsmengder og mineralsammensetningen, og vurdert disse i KU. Vi må i så tilfelle tillate oss å spørre om FKD virkelig har lest saksunderlaget. Det har blitt svart en rekke ganger i rapporter og tilsvare som FKD har all mulig tilgang til vedrørende denne type argumentering; at det dreier seg ikke om metaller, men metallholdige mineraler, som ikke må forveksles. Vi viser til tilsvarende svar gitt til Fylkesmannen i tilsvarsrapporten (kap 6.11.3 – svar fra Nussir – side 27):

Det er positivt at Fylkesmannen er opptatt av miljøet i Barentshavet, men det er mindre positivt å se et utspill med en slik mangel på elementær kunnskap og unnlatt bruk av foreliggende fakta om faktisk utlekking av metaller fra de metallbærende mineralene.

- Fritt tilgjengelige metaller er ikke det samme som metaller som inngår i en forbindelse innesluttet i mineraler.
- Ingen av metallene nevnt over forekommer som fritt tilgjengelige metaller, alle inngår i en mineralmatriks. Det betyr i praksis at mineralstrukturen må brytes ned før en får fritt tilgjengelige metaller, som igjen vil kunne være tilgjengelige for miljøet. Eksempelvis er det i utlekkingstester på avgangsmassen ikke registrert målbar utlekking av kvikksølv.
- Studier fra Island Copper Mine (se 6.4.2) viser at i et tilsvarende fjorddeponi i Canada hadde man en svært liten økning i kobber i sjøvannet. Australske studier har vist at i gjennomsnitt vil 96 % av metallene i avgangsdeponi fra tilsvarende gruvedrift forbli bundet som mineral, og dermed ikke være tilgjengelig for miljøet. Det er derfor grunnlag for å si at det alt vesentligste av kobberinnholdet i mineralene ikke vil lekke ut, men ligge varig bevart i sedimentene i deponiet. Dermed vil mengden som frigis til Barentshavet være forsvinnende liten i forhold til de tallene Fylkesmannen opererer med i tabellen over. Det samme vil være tilfellet for de betydelige mengder metall innesluttet i mineraler som årlig bringes ut i Barentshavet fra elvene i Finnmark, uten at vi kan se at Fylkesmannen har fått dette med seg i sin tabell.

3.4.2 Avsnitt 17

FKD mener underlagsrapportene bør gjennomgås på nytt, at det bør komme tydelig fram hvor stor spredningen av fine partikler blir og hvilken innvirkning dette får på fjordens levende marine ressurser.

Underlagsrapportene har i all hovedsak vært tilgjengelig siden 3.juni 2011 for alle impliserte. Det er vanskelig for Nussir ASA å forstå hvorfor FKD ønsker at underlagsrapportene skal gjennomgås på nytt. Det kan vel neppe sies å være intensjonen i PBL. KU inneholder den mest omfattende og mest avanserte simulering av en deponering av mineralavgang som er gjort noensinne i Norge

Innvirkningen på fjordens levende organismer er utredet i konsekvensutredningene:

- Akvaplan-NIVA, Marin grunnlagsundersøkelse i Repparfjorden, Finnmark 2010 – 2011
- Akvaplan-NIVA, Kartlegging av marine fiskeressurser i Repparfjorden – Grunnlagsundersøkelse
- Akvaplan-NIVA, Gruvedrift i Nussir og Ulveryggen Kvalsund kommune Finnmark – Konsekvenser av landdeponi og sjødeponi for marin fisk og fiskeri i Repparfjorden
- Akvaplan-NIVA, Konsekvenser for det marine miljøet i Repparfjorden ved etablering av sjø- eller landdeponi for gruveavgang fra Nussir og Ulveryggen i Kvalsund kommune, Finnmark
- NIVA, Konsekvenser av sjødeponi i Repparfjorden for anadrom laksefisk. Delutredning i KU program forplanlagt gruvedrift i Nussir og Ulveryggen i Kvalsund kommune

I tillegg er det svart på en rekke spørsmål knyttet til dette emnet i tilsvaret av 8. august 2012.

FKD fortsetter med at det også «bør vurderes hvor lang tid det vil ta fra en eventuell deponering av gruvegang avsluttes til fjorden er tilbake i naturlig tilstand.

Dette er svart meget utfyllende på i KU, og vi gjentar for FKD at det dreier seg om en tidsperiode på 3-7 år.

Til slutt ber FKD om at det vurderes hvordan utslippspunktet bør være for å redusere spredningsmulighetene.

Enden på et utslippsrør vil normalt plasseres noen få meter over sjøbunn avhengig av strømforhold, sjøbunnens helningsgrad og flere andre parametre. Det viktige her er å presisere at Nussir har foreslått at det benyttes akseptkriterier for deponeringen og at disse vil gi Nussir ASA tydelige incentiver til å finne best mulig plassering og utforming av utslippspunkt og hvordan overskuddsmassens sammensetning bør være i forhold til faststoffinnhold, andel ferskvann, bruk av flokkuleringsmiddel med videre, slik at partikkelspredningen minimeres og gjerne om mulig blir mindre enn det som er beskrevet i simuleringen i KU.

4 Sluttkommentar

Vi henstiller til at MD nå tar sin beslutning vedrørende reguleringsplanen basert på det underlag som har framkommet gjennom den bredest anlagte og mest omfattende planprosess for en gruveetablering i Norge til nå, og i respekt for at alle parter i en slik prosess må forholde seg til prosedyrene og intensjonene i Plan og Bygningsloven.

5 Vedlegg

- *Nussir ASA, «Tilsvar til høringsuttalelser fra Nussir ASA i forbindelse med utslippssøknad levert KLIF» datert 8. august 2012*